

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ОДЕСЬКА АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ»**

Кафедра педагогіки та освітнього менеджменту

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор

 Л.К. Задорожна

«29» серпня 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тенденції і перспективи розвитку вищої освіти

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки

Освітньо-професійна програма Педагогіка вищої школи

2022 – 2023

Робоча програма складена на основі навчальної програми з дисципліни «Тенденції і перспективи розвитку вищої освіти», розглянутої та схваленої на засіданні кафедри педагогіки та освітнього менеджменту (протокол № 1 від «30» серпня 2021 р.) та затвердженої на засіданні Вченої ради КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради» (протокол № 5 від «31» серпня 2021 р.)

Розробник: Кузнєцова Неля Вікторівна, кандидат педагогічних наук, доцент

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри педагогіки та освітнього менеджменту

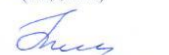
Протокол № 1 від «29» серпня 2022 р.

Завідувач кафедри

(Підпис)

(Прізвище та ініціали)

Гарант освітньої програми

(Підпис)

(Прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Загальна кількість: кредитів – 3 годин – 90 змістових модулів – 2	Галузь знань <u>01 Освіта/Педагогіка</u> (шифр і назва) Спеціальність <u>011 Освітні, педагогічні науки</u> (код і назва) Рівень вищої освіти: <u>Другий (магістерський)</u>	Обов'язкова / за вибором студента	
		<i>Рік підготовки:</i>	
		-	1-й
		<i>Семестр</i>	
		-	1-й
		<i>Лекції</i>	
			8 год.
		<i>Практичні заняття</i>	
			6 год.
		<i>Самостійна робота</i>	
			76 год.
Форма підсумкового контролю: залік			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Тенденції і перспективи розвитку вищої освіти» є формування знань про основні закономірності, періоди і тенденції у розвитку вищої освіти на різних етапах суспільного поступу, особливості її еволюції в Україні; готовності до самостійного пізнання проблем історії вищої освіти і педагогічної думки.

Завдання навчальної дисципліни:

- сформувати цілісну систему знань про історико-педагогічні процеси, явища і факти, дотичні до розвитку вищої освіти;
- з'ясувати витоки становлення, закономірності та періоди у розвитку вищої школи, обґрунтувати їхню детермінованість соціально-економічними, політичними та культурно-освітніми чинниками;
- сформувати уміння соціально-історичного аналізу змісту і форм організації освітнього процесу у західній і вітчизняній вищій освіті;
- сприяти активізації дослідницької діяльності майбутніх магістрів освітніх, педагогічних наук, формуванню їхнього професійного світогляду.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**:

а) **Інтегральна компетентність (ІК):** Здатність розв'язувати проблеми, задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері освітніх, педагогічних наук.

б) **Загальні компетентності:**

ЗК8.Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

ЗК9.Здатність працювати в міжнародному контексті.

в) **Спеціальні компетентності:**

СК4.Здатність здійснювати експертизу та надавати консультації з питань освітньої політики та інновацій в освіті.

СК7.Критичне осмислення проблем у сфері освіти, педагогіки й на межі галузей знань.

СК8.Здатність інтегрувати знання у сфері освіти/педагогіки та розв'язувати складні задачі у мультидисциплінарних та міждисциплінарних контекстах.

Кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна (ПР):

ПР1.Знати на рівні новітніх досягнень концепції розвитку освіти і педагогіки, методологію відповідних досліджень.

ПР9.Здійснювати пошук необхідної інформації з освітніх/педагогічних наук у друкованих, електронних та інших джерелах, аналізувати, систематизувати її, оцінюючи достовірність та релевантність.

ПР10.Приймати ефективні, відповідальні рішення з питань управління в сфері освіти/педагогіки, зокрема у нових або незнайомих середовищах, за наявності багатьох критеріїв та неповної або обмеженої інформації.

ПР11.Здійснювати консультативну діяльність у сфері освітніх, педагогічних наук.

Очікувані результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні **знати**:

- основні етапи становлення і розвитку зарубіжної і вітчизняної вищої освіти, зміст і форми організації освітнього процесу;
- передумови і основні етапи становлення і розвитку педагогіки вищої школи;
- основні етапи становлення і розвитку перших закладів вищої освіти України і класичних університетів періоду нової та новітньої історії;
- передумови і основні етапи становлення вищої освіти на Півдні України;
- основних представників педагогіки вищої школи на Півдні України, основні наукові школи.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні **вміти**:

- здійснювати соціально-історичний аналіз змісту і форм організації освітнього процесу у західній і вітчизняній вищій освіті ;
- аналізувати і прогнозувати тенденції розвитку світової вищої освіти у XXI ст.;
- аналізувати і прогнозувати тенденції розвитку вищої освіти України;
- дати соціально-історичну оцінку внеску видатних педагогів у розвиток педагогіки вищої школи на Півдні України.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Виникнення, розвиток і сучасний стан зарубіжної вищої школи

Тема 1.1. Виникнення європейських університетів в епоху Середньовіччя

Передумови виникнення університетів у середньовічній Європі

Піфагорейська спілка як прообраз філософської школи, принципи навчання у ній. Академія Платона. Сократівський метод навчання. Лікей Арістотеля як модель протоуніверситетської освіти. Розвиток традицій Лікея і Академії у Мусейоні Птолемея та Александрійській бібліотеці.

Передісторія і початок середньовічного університету. Перші університети Західної Європи. Університетська освіта в період раннього Середньовіччя (XII-XIV ст.). Визначення основних понять. Університет від Великого Розколу до Реформації (1380-1517).

Тема 1.2. Європейські університети в період Нового часу (1517-1800)

Характеристика університетської освіти періоду від Реформації до епохи Просвітництва. Конфесійні типи університетів: католицькі, лютеранські, кальвіністські. Характеристика французької (Паризької) і англійської (Оксфордської чи Кембріджської) моделей університету.

Образ університету епохи Просвітництва. Криза французького університету. Розвиток неуніверситетських професійних шкіл. Чинники розквіту німецьких університетів. Особливості організації навчального процесу в німецьких університетах. Стабільність як тенденція розвитку англійських університетів.

Тема 1.3. Становлення вищої освіти у США

Основні етапи розвитку вищої школи США до 1900 р. Запровадження і розвиток коледжів (1636 – 1776). Період секуляризації вищої школи (1777 – 1862). Період бурхливого розвитку університетів (1863 – 1900). Особливості американських університетів.

Тема 1.4. Моделі університетської освіти Західної Європи XIX ст.

«Дослідницький університет» В. Гумбольдта. Основний принцип - поєднання досліджень і навчання в системі університетської освіти. Свобода викладання і свобода навчання. Автономія університету. Виникнення нових форм навчання – семінарів і практичних занять.

Модель «ідеального університету» Джона Ньюмена. Ліберальна освіта як стрижень університетської освіти. Формування інтелектуальної культури, розвиток мислення як мета університетської освіти.

Тема 1.5. Зарубіжна вища освіта XX ст.

Класичні моделі «ідеального університету». Модель Х. Ортега-і-Гассета. Модель К. Ясперса. Модель Р. Хатчінса. Модель С.Й. Гессена. Модель К. Керра. Огляд інших моделей університетської освіти.

Тенденції розвитку систем вищої освіти Західної Європи і Північної Америки. Система вищої освіти Франції. Діяльність університетів Німеччини: традиції і практика. Британська система університетської освіти. Американський університет XX ст.: розвиток, досягнення, проблеми. Система вищої освіти Канади.

Тема 1.6. Провідні тенденції і перспективи розвитку сучасної вищої освіти зарубіжних країн

Трансформація вищої освіти у контексті Болонського процесу. Причини, основні документи, основні дати Болонського процесу.

Тенденції і проблеми розвитку сучасної вищої освіти в умовах глобалізації, інформатизації, формування суспільства знань. Тенденції до масовизації вищої освіти та урізноманітнення контингенту студентів; зростання вартості та видатків на вищу освіту, диверсифікації джерел її фінансування; збільшення та зростання ролі сектору недержавної вищої освіти; зростання кількості працівників сфери вищої освіти; інформатизації (комп'ютеризації) освіти; розвиток дистанційної освіти; міжнародна мобільність. Проблеми фінансової кризи університетів і пошук шляхів її подолання; диверсифікації закладів вищої освіти; проблеми якості вищої освіти; новітні технології навчання і проблема відкритості і конкурентноздатності університетів; вирівнювання національних освітніх систем і роль закладів вищої освіти в цьому; удосконалення менеджменту; соціальна відповідальність університетів.

Характеристика сучасних моделей університетської освіти. Модель «Підприємницького університету». Модель «Академічного університету». «Корпоративні університети». Модель «Регіонального університетського комплексу». Модель «Відкритого університету». Переваги і недоліки організації освітнього і наукового процесу у різних моделях. Перспективи розвитку вищої освіти.

Змістовий модуль 2. Становлення і розвиток вищої освіти в Україні

Тема 2.1. Становлення вищої освіти в Україні в XVI – XVIII ст.

Братські школи як передісторія вищої школи і освіти в Україні. Значення братств в розвитку української вищої школи.

Значення Острожської академії у культурному середовищі України. Острожська академія як предмет наукових досліджень.

Організація навчального процесу у Києво-Могилянській академії. Зміст і форми навчального процесу. Викладацький склад. Видатні випускники Києво-Могилянській академії. Історичне значення перших закладів вищої освіти України.

Тема 2.2. Класичні університети України періоду нової та новітньої історії

Найстаріший університет України – Львівський, основні етапи його розвитку. Становлення педагогічної освіти у Львівському університеті.

Становлення університетів у Російській імперії у ХІХ ст. Харківський університет (1805). Університет Св. Володимира (1834). Імператорський Новоросійський університет (1865). Характеристика Університетських Статутів ХІХ ст. (1804, 1835, 1863, 1884). Становлення системи педагогічної освіти. Специфіка становлення і розвитку педагогічної освіти і науки на Півдні України.

Чернівецький університет (1875).

Тема 2.3. Характеристика університетської системи освіти в СРСР (1917-1991)

Загальна характеристика університетської системи освіти в СРСР. Основні етапи становлення і розвитку університетської системи освіти в СРСР. Організація навчального процесу, характеристика змісту, форм і методів навчання в університетах. Система педагогічної освіти.

Характеристика системи України радянського періоду. Трансформація системи вищої освіти України у період визвольної боротьби (1917-1920). Криза університетської системи освіти України у 1920-1939 рр. Виникнення нової мережі закладів вищої освіти. Університети України від Другої Світової війни до періоду Незалежності. Зміст, форми і методи педагогічної освіти.

Тема 2.4. Основні тенденції розвитку системи вищої освіти України у період з 1991 р. до 2014 р.

Зміни в організації вищої освіти України до підписання документів Болонського процесу. Зміни у рівнях та ступенях вищої освіти, змісті та формах організації освітнього процесу після приєднання України до Болонського процесу. Питання академічної мобільності науково-педагогічних працівників і здобувачів вищої освіти.

Тема 2.5. Сучасний стан, основні тенденції та перспективи розвитку системи вищої освіти України

Закон України «Про вищу освіту». Компетентнісний підхід як нова парадигма вищої освіти України. Ступені і рівні вищої освіти. Галузі знань та спеціальності вищої освіти. Стандарти вищої освіти.

Основні тенденції розвитку системи вищої освіти України. Проблема оптимізації структури вищої освіти і кількості закладів вищої освіти. Проблеми індикативної вартості навчання у ЗВО. Освітні та професійні кваліфікації, та проблеми їх надання. Питання забезпечення якості вищої освіти. Академічна доброчесність. Академічна мобільність. Визнання результатів неформальної освіти. Нові підходи до підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників. Короткий цикл вищої освіти. Фахова передвища освіта.

Діяльність Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти. Запровадження нової процедури акредитації як чинник забезпечення якості вищої освіти у відповідності до європейських стандартів.

Перспективи розвитку вищої освіти. Шляхи підвищення соціальної відповідальності вищої освіти України.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Денна форма				Заочна форма			
	Кількість годин				Кількість годин			
	Усьо- го	у тому числі			Усьо- го	у тому числі		
л		п/с	ср	л		п/с	ср	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Змістовий модуль 1.								
Тема 1.1. Виникнення європейських університетів в епоху Середньовіччя					9	1	1	7
Тема 1.2. Європейські університети в період Нового часу (1517-1800)					9	1	1	7
Тема 1.3. Становлення вищої освіти у США					7			7
Тема 1.4. Моделі університетської освіти Західної Європи XIX ст.					7			7
Тема 1.5. Зарубіжна вища освіта XX ст.					8	1		7
Тема 1.6. Провідні тенденції і перспективи розвитку сучасної вищої освіти зарубіжних країн					8	1		7
Разом за змістовим модулем 1					48	4	2	42
Змістовий модуль 2.								
Тема 2.1. Становлення вищої освіти в Україні в XVI – XVIII ст.					7			7
Тема 2.2. Класичні університети України періоду нової та новітньої історії					10	1	2	7
Тема 2.3. Характеристика університетської системи освіти в СРСР (1917-1991)					8	1		7
Тема 2.4. Основні тенденції розвитку системи вищої освіти України у період з 1991 р. до 2014 р.					7	1		6
Тема 2.5. Сучасний стан, основні тенденції та перспективи розвитку системи вищої освіти України					10	1	2	7
Разом за змістовим модулем 2					42	4	4	34
Усього годин					90	8	6	76

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Виникнення європейських університетів в епоху Середньовіччя. Європейські університети в період Нового часу (1517-1800)	2
2	Класичні університети України періоду нової та новітньої історії	2
3	Сучасний стан, основні тенденції та перспективи розвитку системи вищої освіти України	2
	Разом	6

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми. Види завдань	Кількість годин
1	<i>Тема 1.1. Виникнення європейських університетів в епоху Середньовіччя</i> - Дати визначення основним поняттям; - Скласти опорний конспект	7
2	<i>Тема 1.2. Європейські університети в період Нового часу (1517-1800)</i> - Порівняти французьку і англійську модель університету	7
3	<i>Тема 1.3. Становлення вищої освіти у США</i> - Дати характеристику етапам становлення вищої освіти США	7
4	<i>Тема 1.4. Моделі університетської освіти Західної Європи XIX ст.</i> - Скласти порівняльну таблицю	7
5	<i>Тема 1.5. Зарубіжна вища освіта XX ст.</i> - Виписати з посиланням на джерела по 5 основних рис класичним моделям «ідеального університету» XX ст.	7
6	<i>Тема 1.6. Провідні тенденції і перспективи розвитку сучасної вищої освіти зарубіжних країн</i> - Підібрати приклади основним сучасним моделям університетів; - Підготувати виступ перед аудиторією	7
7	<i>Тема 2.1. Становлення вищої освіти в Україні в XVI – XVIII ст.</i> - Підготувати реферат	7
8	<i>Тема 2.2. Класичні університети України періоду нової та новітньої історії</i> - Відвідати музей історії ОНУ імені І.І. Мечникова; - Підготувати звіт	7
9	<i>Тема 2.3. Характеристика університетської системи освіти в СРСР (1917-1991)</i> - Скласти опорний конспект з посиланням на джерела	7
10	<i>Тема 2.4. Основні тенденції розвитку системи вищої освіти України у період з 1991 р. до 2014 р.</i> - Скласти хронологічну таблицю	6
11	<i>Тема 2.5. Сучасний стан, основні тенденції та перспективи розвитку системи вищої освіти України</i> - Підготувати виступ перед аудиторією	7
	Разом	76

7. Методи навчання

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:

- словесні методи: розповідь, лекція, пояснення, бесіда, дискусія.
- наочні методи: презентація, ілюстрація, візуалізація, демонстрація.
- методи формування практичних умінь і особистісних якостей: виконання практичних завдань, вправ, підготовка і здійснення виступів перед аудиторією, підготовка презентацій до виступів.

8. Методи контролю

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються наступні методи поточного і періодичного контролю результатів навчання студентів: усне опитування, перевірка письмових робіт, захист індивідуальних завдань, виступ перед аудиторією, самооцінювання, експертне оцінювання, взаємоконтроль (взаємооцінювання), рецензування.

9. Питання для підсумкового контролю

1. Передумови виникнення університетів у середньовічній Європі.
2. Характеристика Академії Платона.
3. Роль Арістотеля у становленні вищої освіти.
4. Сократівський метод навчання.
5. Європейські університети в епоху Середньовіччя.
6. Зміст навчання у середньовічних університетах.
7. Підготовка наукових кадрів у середньовічних університетах.
8. Характеристика тьюторської підготовки у британських університетах.
9. Європейські університети в період Нового часу (1517 – 1800).
Характеристика французької і англійської моделей університету.
10. Університети епохи Просвітництва: Франція, Англія, Німеччина.
11. Становлення вищої освіти у США.
12. Моделі університетської освіти Західної Європи XIX ст. Модель дослідницького університету В. Гумбольдта. Модель ідеального університету Дж. Ньюмена.
13. Класичні моделі «ідеального університету» XX ст.
14. Система вищої освіти однієї із зарубіжних країн (за вибором здобувача).

15. Характеристика сучасних моделей університетської освіти. Модель «Підприємницького університету». Модель «Академічного університету». «Корпоративні університети».
16. Модель «Регіонального університетського комплексу». Модель «Відкритого університету». Переваги і недоліки організації освітнього і наукового процесу у різних моделях.
17. Провідні тенденції і перспективи розвитку сучасної вищої освіти зарубіжних країн.
18. Братські школи як передісторія вищої школи і освіти в Україні.
19. Історичне значення Острозької академії.
20. Організація навчального процесу у Києво-Могилянській академії.
21. Видатні випускники Києво-Могилянської академії.
22. Історичне значення Києво-Могилянської академії.
23. Вища освіта в Україні в XVI – XVIII ст. Історичне значення перших закладів вищої освіти України.
24. Класичні університети України періоду нової та новітньої історії
25. Основні етапи становлення і розвитку Одеського (Новоросійського) університету.
26. Специфіка становлення і розвитку педагогічної освіти і науки на півдні України.
27. Основні етапи становлення і розвитку університетської системи освіти в СРСР (1917 – 1991).
28. Організація навчального процесу, характеристика змісту, форм і методів навчання в університетах СРСР.
29. Характеристика університетської системи України радянського періоду.
30. Основні тенденції розвитку університетської освіти України у період з 1991 р. до 2014 р.
31. Трансформації вищої освіти України після підписання документів Болонського процесу.
32. Закон України «Про вищу освіту» і сучасні нормативні документи у галузі вищої освіти. Ступені і рівні вищої освіти.
33. Компетентнісний підхід як нова парадигма вищої освіти України.
34. Основні тенденції розвитку системи вищої освіти України.
35. Шляхи підвищення соціальної відповідальності вищої освіти України.

10. Критерії оцінювання результатів навчання

10.1 Критерії оцінювання за всіма видами робіт

Оцінка за національною шкалою	100 бальна шкала	Критерії оцінювання навчальних досягнень	
		Теоретична підготовка	Практична підготовка
		Студент	
Відмінно	90-100	у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей; робить самостійні висновки, виявляє причинно-наслідкові зв'язки; рецензує відповіді інших студентів, самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань, вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань	може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу; проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань при самостійній роботі.
Добре	75-89	достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу; застосовує знання для розв'язання стандартних ситуацій; самостійно аналізує, узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає несуттєві неточності	за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдання
Задовільно	60-74	володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу; має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.	може використовувати знання в стандартних ситуаціях, має елементарні, нестійкі навички виконання завдання
Незадовільно з можливістю повторного складання	35-59	володіє навчальним матеріалом поверхово й фрагментарно; безсистемно виокремлює випадкові ознаки вивченого; не вміє робити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити	планує та виконує частину завдання за допомогою викладача, відсутні сформовані уміння та навички

		узагальнення, висновки; під час відповіді допускаються суттєві помилки	
Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	0-34	не володіє навчальним матеріалом	виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача

10.2. Критерії оцінювання для поточного контролю (за різними видами роботи)

Вид роботи	Бали	Критерії
Усні відповіді, участь у практичному занятті	5	Здобувач вищої освіти у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає; робить самостійні висновки, виявляє причинно-наслідкові зв'язки; аналізує педагогічну практику. Активно бере участь у занятті, висловлює обґрунтовані міркування, рецензує відповіді інших студентів, наводить доцільні приклади. Впевнено з творчим підходом виконує завдання.
	4-3	Здобувач достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу; застосовує знання для розв'язання стандартних ситуацій; самостійно аналізує, узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає несуттєві неточності. Активність виявляє епізодично, відповіді надає правильні, але стандартні, не завжди впевнений у висловлених положеннях. Має певні труднощі щодо обґрунтування власної думки. Завдання виконує шаблонно, іноді потребує допомоги викладача.
	2-1	Здобувач частково володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні, припускається помилок при відтворенні основних понять навчального матеріалу; має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків. Переважно спостерігає за заняттям, не може самостійно виконати завдання.
	0	Відсутній на занятті
Письмові роботи	4	Завдання виконані з використанням кількох релевантних джерел. Відповіді повні, ґрунтовні, демонструють власну точку зору. Наведені приклади повністю відповідають завданню. Повністю дотримані вимоги щодо письмового/електронного оформлення робіт, з дотриманням правил цитування та покликання.
	3-2	Завдання виконані з використанням 1-2 джерел. Відповіді досить повні, частково демонструють власну точку зору. Наведені приклади формально відповідають завданню.

		Дотримані вимоги щодо письмового/електронного оформлення робіт, з дотриманням правил цитування та покликання, але є несуттєві неточності.
	1	Завдання виконані з використанням 1 джерела. Відповіді неповні, не демонструють власну точку зору. Наведені приклади не зовсім відповідають завданню. Порушені вимоги щодо письмового/електронного оформлення робіт, правила цитування та покликання, є суттєві помилки.
	0	Завдання не виконано або виконано з порушенням норм академічної доброчесності.
Презентація роботи	4	Виконана робота презентується усно з використанням мультимедійної презентації. Усний виступ відповідає всім вимогам щодо педагогічного виступу перед аудиторією (правильне, яскраве мовлення; уміння взаємодіяти з аудиторією тощо). Презентація логічна, змістовна, цікава. Здобувач демонструє уміння самостійно знаходити додаткову інформацію та використовувати її для реалізації поставлених перед ним завдань, вільно використовує нові інформаційні технології для інтерактивного виступу.
	3-2	Виконана робота презентується усно з використанням мультимедійної презентації. Усний виступ в основному відповідає вимогам щодо педагогічного виступу перед аудиторією. Презентація змістовна, але не відповідає завданню інтерактивності, дублює текст виступу. Здобувач не демонструє уміння самостійно знаходити додаткову інформацію та використовувати її для реалізації поставлених перед ним завдань, недостатньо використовує нові інформаційні технології для інтерактивного виступу.
	1	Виконана робота представлена без мультимедійної презентації. Завдання виконано з суттєвими помилками. Порушені вимоги щодо педагогічного мовлення та взаємодії з аудиторією.
	0	Завдання не виконано або виконано з порушенням норм академічної доброчесності.
Тестування	1	Правильна відповідь на тестове завдання
	0	Неправильна відповідь на тестове завдання

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний та/або періодичний контроль											Підсумковий контроль	Сума балів		
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2					0	100		
T1.1	T1.2	T1.3	T1.4	T1.5	T1.6	T2.1	T2.2	T2.3	T2.4	T2.5				
У, Т	СР	СР	СР	СР	СР	СР	У	СР	СР	СР			У	СР
9	8	8	8	8	8	8	5	8	8	7			7	8

СР – самостійна робота; У – усні відповіді; Т - тестування

12. Методичне забезпечення

1. Мультимедійні презентації до лекцій.
2. Методичні рекомендації до виконання самостійної роботи.

13. Рекомендована література

Основна література

Законодавчі і нормативні документи

1. Концепція розвитку педагогічної освіти: Затверджено Наказом Міністерства освіти і науки України від 16 липня 2018 р. № 776. <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-koncepciyi-rozvitku-pedagogichnoyi-osviti>
2. Положення про організацію і проведення контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти у Комунальному закладі вищої освіти «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради». https://static.klasnaocinka.com.ua/uploads/editor/9324/732394/sitepage_18/files/pol_pro_kontrol_rezult_navch.pdf
3. Положення про організацію освітнього процесу у Комунальному закладі вищої освіти «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради» (для здобувачів вищої освіти). https://static.klasnaocinka.com.ua/uploads/editor/9324/732394/sitepage_18/files/pol_pro_orhan_osvitn_protz_zi_zmin.pdf
4. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 №1556-18. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
5. Про затвердження стандарту на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти»: Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства (Мінекономіки) від 23.03.2021 № 610. <https://goo.su/UeoB>
6. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
7. Про схвалення Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2022—2032 роки. Розпорядження Кабінету міністрів України від 23 лютого 2022 р. № 286-р. <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-shvalennya-strategiyi-rozvitku-vishchoyi-osviti-v-ukrayini-na-20222032-roki-286->

Фахова література

1. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія: підручник. Київ : Либідь, 1998. 560 с.
2. Глосарій. URL: <https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2020/01/Глосарій.pdf>

3. Кузнєцова Н.В. Тенденції розвитку професійно-педагогічної освіти в класичних університетах України // *Вища освіта України*. Додаток 2 до №3. том I (26). 2011. Темат. випуск «Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору». С. 282–287.
4. Кузнєцова Н.В. Формування професіоналізму майбутніх фахівців-педагогів у класичних університетах: історія, сучасність, перспективи *Проблеми формування професіоналізму особистості та діяльності майбутнього фахівця в контексті вимог євроінтеграції*: Монографія / За ред. проф. О.С. Цокур. Одеса, 2012. С. 5–15.
5. Кузнєцова Н.В. Роль класичних університетів у розробці системи вищої професійно-педагогічної освіти: історичний аспект. *Педагогічна освіта і наука в умовах класичного університету: традиції, реалії, перспективи*: У 3-х томах. Т.2. *Теорія і практика педагогічної науки та освіти: досвід, інноватика, прогнозування*: Зб. наук. пр. / За ред. М. Євтуха, Д. Герцюка, К. Шмида. Львів, 2013. С. 296–309.
6. Національний освітній глосарій: вища освіта. авт.-уклад.: В. М. Захарченко, С. А. Калашнікова, В. І. Луговий, А. В. Ставицький, Ю. М. Рашкевич, Ж. В. Таланова / За ред. В.Г. Кременя. Київ : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2014. 100 с.
7. Освітологія: фахова підготовка: навч.-метод. посіб. /За ред. В.О. Огнев'юка. Київ : ВП «Едельвейс», 2014. 624 с.
8. Освітологія: фахова підготовка: хрестоматія /За ред. В.О. Огнев'юка. Київ : ВП «Едельвейс», 2014. 744 с.
9. Поляков Н.В., Савчук В.С. Классический университет: от идей античности к идеям Болонского процесса. Днепропетровск, 2007. 596 с.
10. Сбруєва А.А. Порівняльна педагогіка вищої школи: національний, європейський та глобальний контексти : навч. посіб. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2021. 319 с.
11. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG). Київ: ТОВ «ЦС», 2015. 32 с.

Додаткова література

1. Анненкова І.П., Кузнєцова Н. В., Ружицька О.М. Основні напрями розбудови системи внутрішнього забезпечення якості у закладі вищої освіти. *Інноваційний розвиток вищої освіти: глобальний, європейський та національний виміри змін*: матеріали VII міжнар. наук.-практ. конф., м. Суми, 20–21 квіт. 2021. Суми: Вид-во Сум ДПУ імені А. С. Макаренка, 2021. С. 77-81.

2. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти: монографія. Львів : Вид-во Львівської політехніки, 2014. 168 с.
3. Впровадження локальних систем управління якістю в українських університетах : аналітичний звіт / за заг. ред. Т. В. Фінікова, В. І. Терещука; Міжнарод. благод. Фонд «Міжнародний фонд досліджень освітньої політики». Київ: Таксон, 2018. 88 с.
4. Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система : довідник користувача / Пер. з англ.; за ред. д-ра техн наук, проф. Ю.М. Рашкевич та д-ра пед. наук, проф. Ж.В. Таланової. Львів : Вид-во Львівської політехніки, 2015. 106 с.
5. Кузнєцова Н.В. Передумови виникнення вищої педагогічної освіти на Півдні України. *Університетська педагогічна освіта: історія, теорія і перспективи розвитку в умовах глобалізації*: кол. моногр.; за ред. проф. О.С. Цокур. Одеса. 2018. С. 25-37.
6. Кузнєцова Н.В. Соціальна відповідальність як ціннісний орієнтир розвитку вищої освіти України. *Педагогічна наука і освіта у сучасному вимірі: проблеми та перспективи розвитку*: Матеріали III Всеукр. науково-практ. конф. 14 травня 2021 р. /за заг. ред. В.В. Ягоднікової. Одеса. 2021. С. 31-34.
7. Кузнєцова Н.В. Становлення педагогічної освіти і науки. *Одеський національний університет імені І.І. Мечникова : історія та сучасність (1865-2015)* / кол. авт.; гол. ред І.М. Коваль. Одеса. 2015. С. 154-162 .
8. Кузнєцова Н. В. Сучасна вища педагогічна освіта України: необхідність парадигмальних змін. *Нове покоління вчителів для української школи: виклики і досягнення*: збірник тез доповідей Всеукр. наук.-практ. онлайн-конф. (30 квіт. 2021 р., м. Одеса). Одеса. 2021. С. 151 -153.
9. Кузнєцова Н.В. Шляхи модернізації професійно-педагогічної підготовки студентів в умовах класичного університету. *Науковий вісник Чернівецького університету. Педагогіка та психологія*. 2011. Вип. 570. С. 79–88.
10. Кузнєцова Н.В., Ружицька О.М. Питання науково-педагогічної підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в умовах реформування системи освіти України. *KELM. Knowledge. Education. Law. Management*. 2018. № 3 (23). wrzesien. С. 101-110.
11. Нагачевська З. І., Джус О.В. Історія вищої освіти: навч.-метод. комплекс. Івано-Франківськ : НАІР, 2016. 54 с.
12. Оржель О. Університетська соціальна відповідальність у контексті університетського лідерства : навч. посіб. Київ : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2017. 40 с.
13. Правові засади реалізації Болонського процесу в Україні: монографія / В.Бугров, А. Гожик, К.Жданова, І. Зарубінська, В. Захарченко, С.

- Калашнікова, О. Козієвська, І. Линьова, В. Луговий, О. Оржель, Ю.Рашкевич, Ж. Таланова, С. Шитікова / за заг. ред. В. Лугового і С. Калашнікової. Київ.: ДП «НВЦ «Пріоритети», 2014. 156 с.
14. Система забезпечення якості освіти в Україні: розвиток на засадах європейських стандартів та рекомендацій : посібник / В. Кухарський, О. Осередчук, М. Мазуркевич та ін. ; за ред. В. Кухарського, О. Осередчук. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2018. 248 с.
- 15.Слюсаренко О. Розвиток найвищого університетського потенціалу в умовах глобалізації: монографія. Київ: Пріоритети, 2015. 384 с.
- 16.Таланова Ж. Докторська підготовка у світі та Україні: монографія. Київ: Міленіум, 2010. 476 с.
- 17.Lugovyi, V., Slyusarenko, O. & Talanova, Zh. (2019). University rating & development: challenges and opportunities for Ukraine. Education: Modern Discourses, 2, 60-77. <https://doi.org/10.32405/2617-3107-2019-1-8>.

14. Електронні інформаційні ресурси

1. Вища освіта. Інформаційно-аналітичний портал про вищу освіту в Україні та за кордоном. <http://vnz.org.ua/>
2. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О. Сухомлинського. <https://dnpb.gov.ua/ua/>
3. Інститут вищої освіти НАПН України. <https://ihed.org.ua/>
4. Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України <http://ipood.com.ua/>
5. Міністерство освіти і науки України. <http://www.mon.gov.ua>.
6. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. <http://www.nbuv.gov.ua/>
7. Одеська національна наукова бібліотека. <http://odnb.odessa.ua/>
8. Український громадський проєкт масових відкритих онлайн-курсів. <https://prometheus.org.ua/>